

Protokoll fört vid pleniföredragning
Regeringskansliet
Enheten för rättsliga och internationella frågor

Närvarande

KS-CG-TA-MN-WV

Ordförande

L a n t r å d
Katrín Sjögren

Frånvarande

MP-NF

Föredragande

Minister
Wille Valve

Justerat

Omedelbart

Protokollförare

Rättssakkunnig
Pamela Baarman

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 24

Utrikesministeriets begäran om utlåtande över regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan

ÅLR 2018/9632

813 Rk1a

Utrikesministeriet
anu.rama@formin.fi
jasmine.sommardal@formin.fi

Hänvisning

Kontaktperson
Pamela Baarman

Ärende
**UTLÅTANDE ÖVER REGERINGENS
PROPOSITION TILL RIKSDAGEN OM
GODKÄNNANDE OCH SÄTTANDE I KRAFT AV
DET OMFATTANDE OCH FÖRDJUPADE
PARTNERSKAPSAVTALET MELLAN
EUROPEISKA UNIONEN, EUROPEISKA
ATOMENERGIGEMENSKAPEN OCH DERAS
MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN, OCH
REPUBLIKEN ARMENIEN, Å ANDRA SIDAN**

Utrikesministeriet har den 23 oktober 2018 meddelat landskapsregeringen att man avser inkomma med en begäran om utlåtande angående regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan EU, Euratom och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan. Den 8 november 2018 har landskapsregeringen fått ta del av det svenskspråkiga propositionsutkastet, och har samtidigt getts en tidsfrist till den 22 november 2018 för att inkomma med ett utlåtande. Med beaktande av den begränsade handläggningstiden ger landskapsregeringen följande yttrande:

Partnerskapsavtalet är till sin karaktär ett så kallat blandavtal, där bestämmelserna som ingår dels hör till medlemsstaternas, dels till Europeiska unionens behörighet. Avtalet är ett övergripande samarbetsavtal som fastställer formerna för det politiska, ekonomiska och sektorbaserade samarbetet samt för dialogen. I avtalet kommer parterna överens om samarbete bland annat på området handel och affärsverksamhet, ekonomisk och hållbar utveckling samt frihet, säkerhet och rättvisa. Partnerskapsavtalet syftar till att förbättra möjligheterna till samarbete inom det handelsekonomiska området och till att utveckla det politiska, regionala och internationella samarbetet.

Samarbetsavtalet ska tillämpas, å ena sidan, på Republiken Armeniens territorium, och å andra sidan, på de territorier där fördraget om

Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen är tillämpliga och i enlighet med de villkor som fastställs i dessa fördrag.

Ur propositionsutkastet framgår att det i avtalet ingår bestämmelser som har beröringspunkter med protokoll 2 om Åland i bilagan till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994). En del av bestämmelserna i fråga hör till EU:s exklusiva behörighet, vilket innebär att den åländska särställningen har beaktats redan i förhandlingarna om avtalsbestämmelserna i fråga. I avtalets bestämmelser om offentlig upphandling konstateras att parternas rättigheter och skyldigheter som följer av WTO-avtalet om offentlig upphandling, däribland åtaganden, ingår som en del av avtalet. EU:s åtaganden inbegriper ett Ålandsförbehåll. Landskapsregeringen konstaterar att förbehållet för Åland som ingår i de allmänna anmärkningarna till EU:s åtaganden lyder enligt följande: *“Finland reserves its position with regard to the application of this Agreement to the Åland Islands (Ahvenanmaa).”*

I bilaga VIII-A om etablering ingår för Finlands del ett förbehåll, enligt vilket Åland utifrån hembygdsrätten kan begränsa rätten att tillhandahålla tjänster och etableringsrätten på sitt territorium. Dessutom förbehålls Åland rätten att förutsätta förhandstillstånd med avseende på fast egendom.

I 59 § självstyrelselagen (ÅFS 1991:71) för Åland regleras situationen för ett internationellt avtals ikraftträdande i landskapet Åland enligt följande: "Om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt denna lag faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft."

Partnerskapsavtalet med Armenien innehåller bestämmelser om vissa samarbetsområden som enligt 18 § självstyrelselagen hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Behörighetsområden som berörs är åtminstone 18 § punkt 6 om allmän ordning och säkerhet, punkt 10 om miljö- och naturresurser, punkt 12 om hälsa, punkt 14 om kultur och utbildning, punkt 15 om jord- och skogsbruk, punkt 21 om transport, punkt 22 om näringsverksamhet, punkt 23 om sysselsättning samt punkt 24 om statistik. Av dessa områden anses åtminstone allmän ordning och säkerhet, hälsa, utbildning samt kultur alljämt höra till medlemsstaternas behörighet. För att avtalet ska kunna träda i kraft i landskapet Åland krävs således bifall av Ålands lagting, vilket även konstateras i regeringens proposition.

Landskapsregeringen vill avslutningsvis framföra en önskan om att landskapsregeringens möjlighet att inkomma med utlåtanden inom en skäligen tid bättre respekteras vid ministeriets framtida handläggning av internationella avtal.

Landskapsregeringen återkommer med kommentarer i ärendet om anledning till detta konstateras i ett senare skede.

L a n t r å d Katrin Sjögren

Minister Wille Valve